

Kurikan-Ilmajoen jokimaisemasuunnitelma

Uki Arkkitehdit Oy

Rakennetun ympäristön inventointi Kurikan-Ilmajoen alueella 1999

Sisällysluettelo

Johdanto	3
Kantatien ja Kurikan keskustan välinen alue	4
Kurikka- Koskenkorva	13
Koskenkorva- Ilmajoki	28
Ilmajoki-Nikkola	45

Johdanto

Tämä inventointi liittyy kiinteänä osana Kurikan-Ilmajoen jokimaisemasuunnitelma-projektiin, joka käynnistettiin vuoden 1997 kesällä ja joka jatkui vuoden 1999 lopulle. Inventoinnin kohteena on joen ja sitä myötäilevien teiden välisen alueen rakentaminen. Alue ulottuu Kurikan Pitkämöstä Kauha- ja Jalasjokihaarojen väliseltä alueelta Ilmajoen Alajoen aukeiden reunamille.

Inventoinnissa on alue jaettu neljään osa-alueeseen, joista yleiskuvauksen muodossa pyritään antamaan kokonaiskäsite. Yleiskuvauksia täydennetään alueen rakentamissuosituksilla. Inventoinnissa ei ole anneta yksityiskohtaisia ohjeita, vaan aluekuvauksen ja yksittäisten rakennusryhmäkuvausten muodossa hahmotetaan eri osa-alueiden luonne. Siten autetaan kunnallista päätöksentekoa ja yksittäisiä rakentajia ottamaan huomioon ympäristön tarjoamat mahdollisuudet ja toisaalta rajoitukset.

Jokimaisemasuunnitelman ja tämän inventoinnin ohjausryhmään ovat kuuluneet Anelma Laurila, joka on toiminut puheenjohtajan, Raija Asiola, Marjatta Ervast ja Mikko Vuorinen Kurikan ja Ilmajoen edustajina, Esko Räsänen Länsi-Suomen Ympäristökeskuksen edustajana, Veikko Jokela E-P:n Maaseutuelinkeinopiirin edustajana, Olli Ristaniemi E-P:n liitosta sekä virkamiesedustajina Seppo Kangas, Reino Mäkelä ja Antti Valkama Kurikan kaupungista, Risto Hakala, Kaisa Sippola ja Heikki Pajala Ilmajoen kunnasta sekä Hilikka Jaakola Seinäjoen kaupungista.

Kantatien ja Kurikan keskustan välinen alue

Alue on tässä inventoinnissa käsitelty kolmena eri osa-alueena:

1. Jokihaarojen välinen alue
2. Kauhajoen vanhan tien ja joen välinen alue.
3. Kantatien ja joen välinen alue.

Alueiden rajaus noudattaa Kurikan-Ilmajoen jokimaisemasuunnitelman aluejakoa.

Yleiskatsaus

1. Jokihaarojen välinen alue (kohdat 1-9)

Jokihaarojen välinen alue koostuu yksittäisistä rakennusryhmistä, useimmiten vain yhden asuinrakennuksen ja sen pihapiiriin kuuluvien ulkorakennusten muodostamasta kokonaisuudesta. Suuri osa rakennuksista keskittyy jokivarsien metsikön reunaan, osa ryhmistä on kuitenkin avoimilla pelloilla. Ryhmät erottuvat ympäristöstään, avoimesta peltomaisemasta lähinnä istutusten ja korkeiden puiden ansiosta, kesäisin itse rakennukset ovat lähes näkymättömissä. Alueen rakennuksista suurin osa on rakennettu ennen 60-lukua, mutta mukana on neljä uudempaa, jotka massoitteeltaan poikkeavat ympäristöstään mataluutensa ja harjakaton loivuutensa vuoksi.

Rakentaminen

Alueella uudisrakentaminen ja laajentaminen pitäisi sijoittaa Jalasjokihaaran varren metsän suojaan tai jo olemassaolevien ryhmien yhteyteen. Kauhajokivarteen rakennettaessa on otettava huomioon, että rakennukset näkyvät myös jokilaakson toiselle reunalle jokitöyrän ollessa yläosastaan puuton. Jalasjokihaaran varteen rakentaminen säilyttää paremmin alueen luonteenomaisen avoimuuden.

2. Kauhajoen tien ja joen välinen alue (kohdat 10-14)

Alue koostuu, kuten jokihaarojen välinen alue, yksittäisistä rakennusryhmistä. Tällä alueella ryhmissä on kuitenkin useampia rakennuksia ja ne muodostavat muutaman selkeän, puustoon ja istutuksiin sulautuvan kokonaisuuden. Ympäristö on "omakotimaisempaa" ja asuinrakennukset ovat ulkorakennuksia hallitsevampia maisemassa.

Rakentaminen

Alueen uudisrakentaminen ja rakennusryhmien laajentaminen tulisi sijoittaa nykyisten rakennusryhmien yhteyteen tai Kauhajokihaaran varren metsikön suojaan. Hirvelänsaaren kohdan rannan rakennukset näkyvät myös joen toiselle puolelle ja rakentamisen tulisi olla hyvin harkittua.

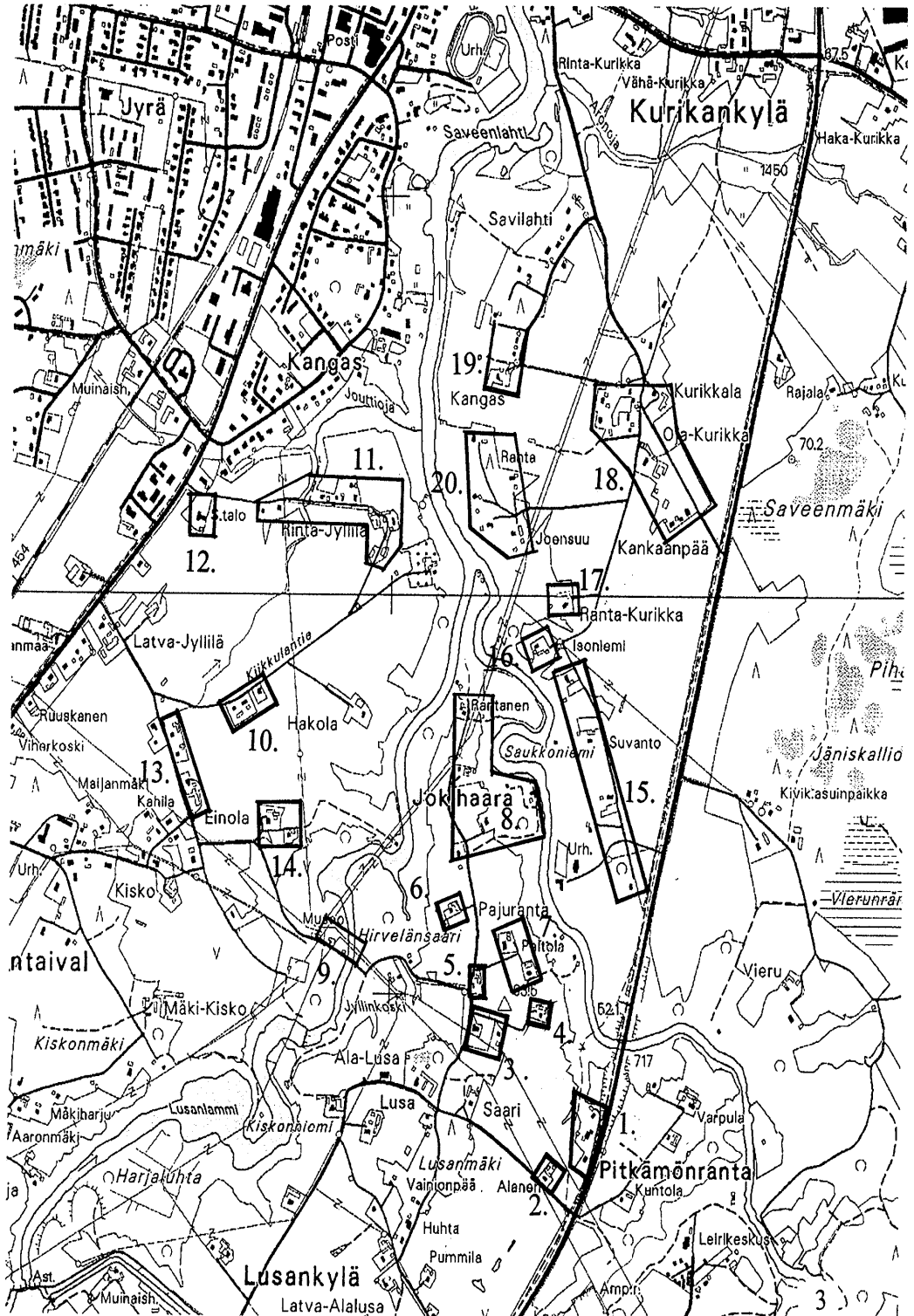
3. Kantatien ja joen välinen alue (kohdat 15-20)

Alueen rakennukset sijoittuvat joen varren metsän reunan peittoon tai Kurikkalan ympäristössä metsäsaarekkeeseen. Rakennukset ovat lähes näkymättömissä ja ainoastaan istutusten muoto antaa vihjeen rakennusten läsnäolosta, esim Ranta-Kurikan kohdalla koivukuja, Saukkotien varren taloissa harvennettu metsä. Rakennukset tällä alueella on suurimmaksi osaksi ennen 60-lukua rakennettuja, Kurikkalan ympäristössä on joitakin uudempia omakotitaloja. Keskusta-alueen laajeneminen aiheuttanee rakentamispaineita tällä alueella.

Rakentaminen

Rakentaminen tulisi keskittää myös tällä alueella tukemaan nykyistä rakennuskantaa jokivarren metsikön reunassa tai jo olemassaolevien saarekkeiden läheisyydessä. Kurikkalan saareke on jo lähtenyt laajenemaan joen suuntaan ja sen ohjaaminen pohjoiseen tai länteen säilyttää maiseman ominaispiirteet.

Kantatie-Kurikan keskusta

Etelästä

1. Kaksi samantyyppistä rakennusta osittain puuston keskellä, molemmissa on loiva harjakatto. Rakennukset ovat lähes näkymättömissä ja ympäristö suhteellisen yhtenäinen. Rakennusten ja rakennusryhmän laajentaminen mahdollista jokivarren puuston suojassa, jolloin pellon näkymät säilyvät avoimina jokihaarojen väliselle alueelle.

Lännessä

2. Avoimella pellolla pienehkö yksittäinen asuinrakennus ja ulkorakennus. Rakennuksissa on jyrkkä harjakatto, ulkorakennuksen runko on luonnonkiveä. Uudisrakentaminen ja laajentaminen suoritettava harkitusti. Rakennukset erottuvat kantatieltä selvänä kokonaisuutena.

Pohjoisesta

Lounaasta

3. Metsään sitoutuen kaksi rakennusta pienellä mäellä hieman ympäröivää peltoa ylempänä. Loivaharjakattoinen tiilirakennus näkyy Jyllinkoskentielle molemmista suunnasta, kauempana oleva 50-luvun talo erottuu jokien väliseltä tieltä sekä selkeästi kantatieltä. Ryhmän laajentaminen metsän suuntaan tiivistäisi kokonaisuutta.

Lännessä

4. Yksittäinen rakennusryhmä joka hieman erottuu viereisistä rakennuksista (kohta 7). Rakennuksen kuusiaita rajaa rakennusryhmän terävästi ympäristöstään. Rakennukset näkyvät selvästi myös kantatieltä.

Lännessä

Etelästä

5. Yksittäinen ryhmä, joka teitten risteyksessä toimii maamerkinä. Päärakennus vaalean keltainen, ulkorakennukset punaiset. Rakennusryhmä näkyy myös Jyllinkosken laakson yli joen toiselta puolelta.

Koillisesta

6. Yksittäinen vaalean keltainen "rintamamiestalo" ulkorakennuksineen. Rakennus erottuu ympäristöstä sijaintinsa vuoksi (joen törmällä) ja näkyy selkeästi myös joen länsirannalta jokilaakson yli.

Lounaasta

Lännessä

7. Kaksi omakotitaloa, jotka yhdessä muodostavat saarekkeen peltojen keskelle. Rakennukset ovat eri aikakausilta, mutta puusto ja istutukset sitovat ne yhteen. Ryhmää voidaan laajentaa rakennusten väliselle alueelle ympäristön luonteen muuttumatta.

Päättenä oleva rakennus etelästä

Näkymä alueelle etelästä

8. Hajanainen rakennusten muodostama alue. Sisääntulon alueelle muodostaa kauniisti tien mutkassa oleva lato. Tien lopussa olevan rakennusryhmän päärakennus muodostaa päätteen tielle. Alueella voidaan yksittäisiä rakennusryhmiä laajentaa omina saarekkeinaan. Uudisrakennukset voisivat sijoittua metsään sitoutuviksi lähinnä Jalasjokihaaran varteen.

Tie Jyllinkoskea kohti idän suunnasta (rakennuksen 5 kohdalta) Sähkölaitosmuseon rakennuksia lännessä

9. Sähkölaitosmuseon rakennukset, vanha muuntaja sekä silta muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, mutkittelevan tien varrella. Ympäristön pensaiston ja korkeaksi kasvaneen aluskasvillisuuden raivaaminen toisi rakennukset paremmin esille. Jokien väliseltä alueelta laaksoon laskeuduttaessa tien reunalla olevat aitat muodostavat portin alueelle.

Pohjoisesta

Lännessä

10. Kolmen omakotitalon muodostama ryhmä tien varrella. Rakennukset ovat eri aikakausilta mutta massoitteeltaan ja ympäristön rakentamiseltaan saman tyyppisiä. Ryhmä erottuu peltojen keskeltä selvästi istutustensa vuoksi, pylväshaavat ovat selkeä maamerkki, itse rakennukset ovat lähes näkymättömissä. Rakennusryhmään liittyy löyhästi niiden takana oleva Hakolan talo, joka istutusten ympäröimänä erottuu joen rantapuuston edestä.

Lounaasta

Risteyksen lato lounaasta

11. Metsän reunaan sijoittuvat rakennukset erottuvat kaukaa. Ulkorakennukset erottuvat muista yhtenäisen värityksensä ja rauhallisten massojensa vuoksi. Asuinrakennukset ovat puolitoistakerroksisia ja osa poikkeaa ulkorakennuksista vaalean värinsä takia. Rakennusten pihat avautuvat Kiikkulantielle, tie kulkee jopa pihojen läpi. Alueelle saavuttaessa etelästä muodostaa lato tien mutkassa päätteen tielle ja samalla alueen portin.

Kaakosta

12. Julkinen rakennus jugendiin vivahtavine päätykoristeineen erottuu massaltaan selkeästi ympäristöstä. Pihan jäsennöinti istutuksin korostaisi rakennuksen arvokkuutta ja yhdistäisi sen selkeämmin tien varren istutuksiin.

Etelästä joen suunnasta

Lounaasta

13. Kolmen rakennuksen ryhmä sijoittuu tiiviisti tien varteen ja on massoitteeltaan suhteellisen yhtenäinen. Istutukset yhdistävät rakennuksen ryhmäksi. Joelta päin lähestyttäessä näkymää hallitsee talojen vieressä oleva iso varastorakennus.

Lännessä

14. Jugend-vaikutteinen rakennus sijaitsee arvokkaasti joen törmällä. Ulkorakennus ja päärakennus sopivat yhteen ja niiden tyyliä korostaa muutama korkeahko koivu sekä kuusi. Rakennusten takana myös joen törmällä 50-luvun tyyliä edustava 1,5-kerroksinen asuintalo ulkorakennuksineen erottuu omana pihapiirinään mutta jää kuitenkin etualalla olevan rakennuksen taustaksi. Rakennukset näkyvät myös joen toiselta rannalta.

Idästä

Idästä

15. Metsän reunaan sijoittuvia harjakattoisia omakotitaloja, jotka näkyvät vain tieltä. Rakennukset muodostavat hajanaisen ryhmän, jonka tiivistäminen ei riko maisemaa. Metsikön sisässä joen rannalla Saukkorannan leirikeskus.

Koillisesta

16. Mutkaan sijoittuva vaalea maalaistalo pihapiireineen. Lato muodostaa päätteen tielle ja korostaa mutkaa. Selkeä maamerkki.

Idästä

17. 50-luvun talo ulkorakennuksineen sijoittuu metsän reunaan koivukujan päähän. Kesäisin vain kujan puut ovat näkyvissä kantatien suunnasta.

Etelästä

Kaakosta

18. Yhtenäinen rakennusryhmä, harmaantuneet asuinrakennus ja ulkorakennukset sijoittuvat metsäsaarekkeelle, ja muodostavat oman kokonaisuuden. Metsäsaarekkeen toisella reunalla on kolme omakotitaloa, jotka näkyvät kantatielle. Alueen itäreunalla on uusia omakotitaloja, jotka irrottautuvat selvästi metsäsaarekkeesta.

Kaakosta

Idästä

19. Kaavoitetun alueen omakotitalot sijoittuvat metsän rajaan.

20. Puuston suojaan sijoittuvat, pääasiassa 50- luvun rakennukset ovat kokonaan näkymättömissä.

Kurikka- Koskenkorva

Alue on tässä inventoinnissa käsitelty kolmena eri osa-alueena:

1. Joen itäranta kantatien risteykseen saakka
2. Joen länsiranta
3. Itäranta kantatien risteyksestä Koskenkorvalle

Alueiden rajaus noudattaa Kurikan-Ilmajoen jokimaisemasuunnitelman aluetta.

Yleiskatsaus

1. Joen itäranta kantatien risteykseen saakka (kohdat 1-15)

Alue koostuu yksittäisistä rakennusryhmistä, jotka sijoittuvat pääasiassa kantatien varteen, vain muutamat ovat lähempänä jokea. Maisema on jokeen päin viettävää joten rakennukset ja niitä ympäröivät ympäröivät istutukset erottuvat selvästi kauempaakin. Rakennuksista suurin osa on rakennettu ennen 60-lukua, uudemmat rakennukset ovat lähinnä omakotitaloja. Olennaista alueelle on selkeiden rakennusryhmien ja avoimen peltomaiseman vaihtelu.

Rakentaminen

Alueen ominaispiirteinä oleva jokea kohti laskevat pellot tulisi säilyttää avoimina. Alueella uudisrakentaminen ja laajentaminen olisi pyrittävä sijoittamaan jo olemassaolevien ryhmien yhteyteen siten, että näkymät jokilaaksoon kantatieltä säilyvät. Ala- ja Keski-Lipastin jokirannassa olevien rakennusten mahdollinen laajentaminen tulisi tehdä tiiviisti nykyisten rakennusten yhteyteen.

2. Joen länsiranta (kohdat 16-29)

Joen länsirannan rakennukset ovat heti kaava-alueen jälkeen yksittäisiä pihapiirejä tai muutaman talon muodostamia ryhmiä. Niemenojan varrella on muutaman talon kokonaisuus sekä lähempänä Panttilaa suhteellisen tiivis ja lähelle tietä työtyvä rakennettu alue. Panttilan jälkeen rakennukset sijoittuvat tien varteen jättäen näkymiä jokilaaksoon. Kantatien varressa on Panttilan tien risteyksessä kolmen talon ryhmä sekä Koskenkorvalle mentäessä yksittäisiä rakennuksia.

Rakentaminen

Rakentamisen rytmitys tulisi rakentamisen yhteydessä säilyttää. Rakennusryhmiä voisi tiivistää ja mahdollisesti yhdistää (esim16+17+18). Niemenojan varren ryhmää voi laajentaa ja tiivistää. Latva-Hirvelän kohdalla rakennusten tiivis sijoitus tien viereen luo ryhmälle oman ominaispiirteensä ja rytmittää tien kulkua. Panttilasta Ilmajoen suuntaan mentäessä rakennusten väljä sijoitus tuo jokilaakson selkeästi esille.

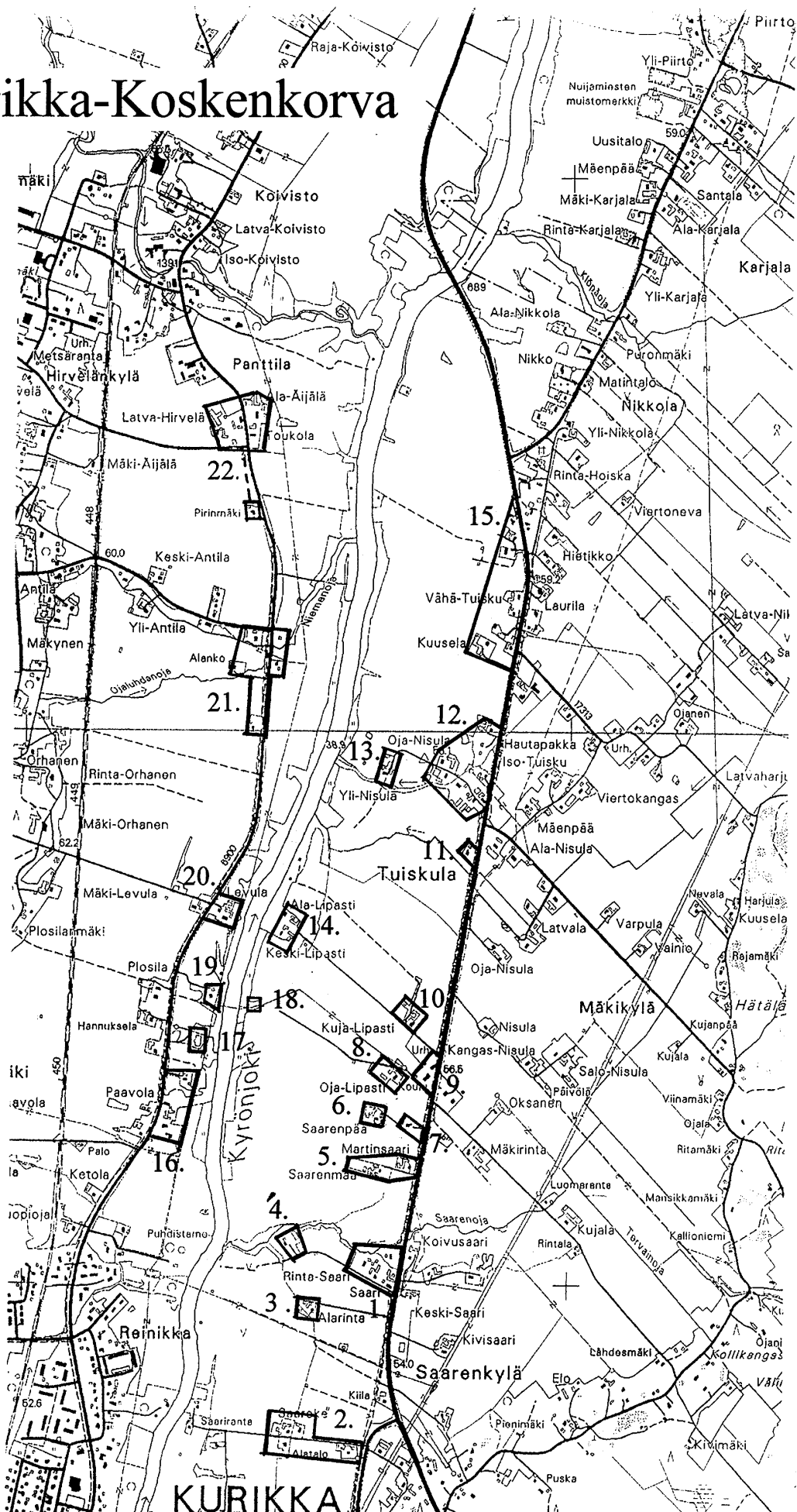
3. Itäranta kantatien risteyksestä Koskenkorvalle (kohdat 30-36)

Alue koostuu kantatien varressa kahdesta erillisestä omakoti-maalaistaloryhmästä, joiden välistä Klöpäojan jälkeen on näkymät jokilaaksoon. Santavuorentien risteyksessä ja tien varressa on neljä eriluonteista aluetta: kantatien ja Santavuorentien risteyksessä olevat rakennukset ovat hahmoltaan maalaistaloja, niiden jälkeen pienen aukean jälkeen omakotialue, seuraavana kauemmaksi pellolle ja laaksoon työntyvät Rinta- ja Ala-Ranto sekä Koskenkorvaa lähestyttäessä omakotitaloalue. Alueet jäsentävät Santavuorentietä, joen toiselta puolelta kantatieltä katsottaessa rakennukset sulautuvat kuitenkin yhdeksi ryhmäksi metsän ja istutusten lomaan.

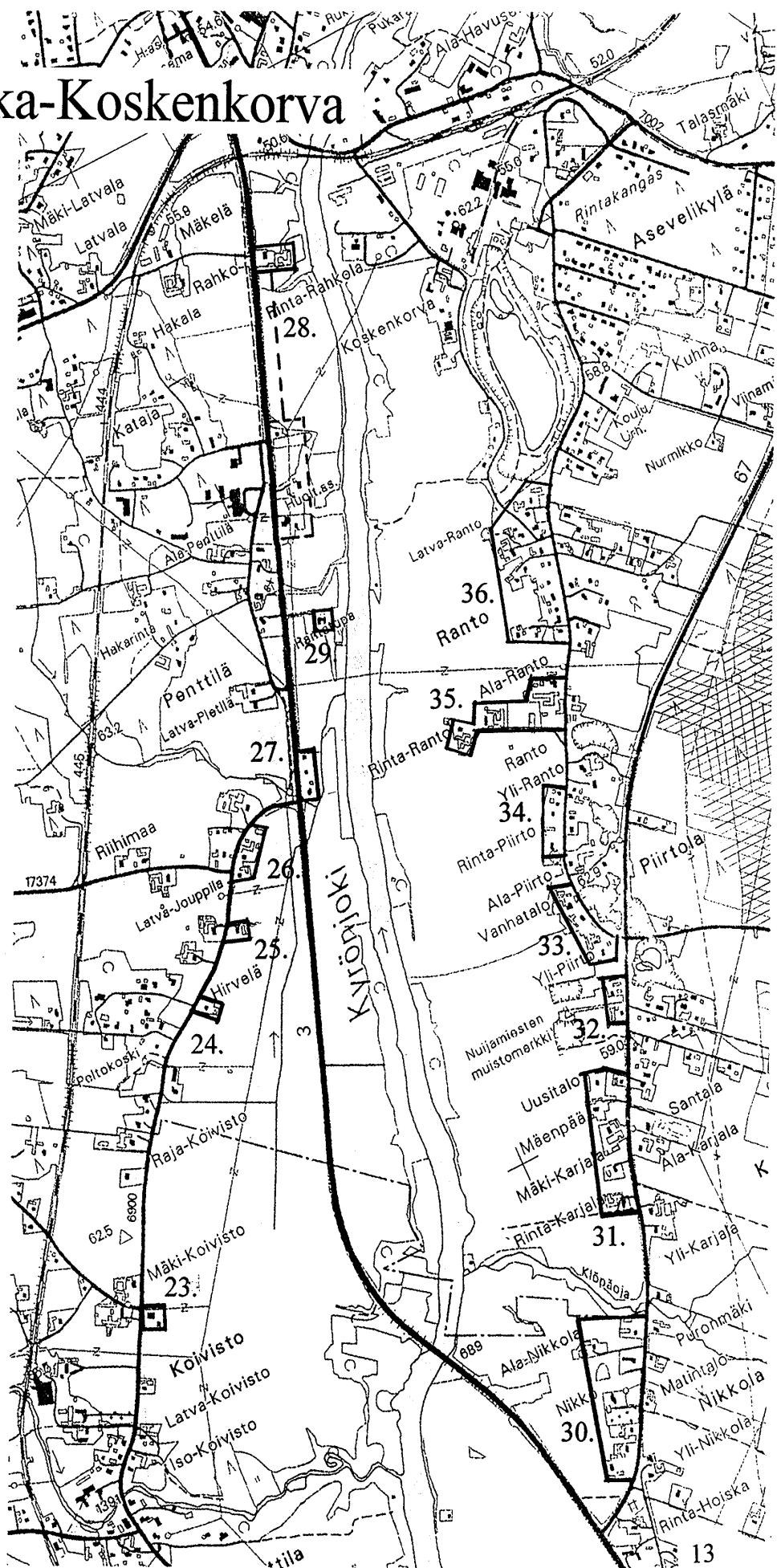
Rakentaminen

Alueen rakentaminen olisi pidettävä tiiviisti kantatien ja Santavuorentien varressa. Samoin alueen muutamat avoimet näkymät jokilaaksoon olisi säilytettävä. Koskenkorvaa lähestyttäessä alueen 36 omakotitalojen ryhmää voisi jonkin verran tiivistää, alueen rajaus joen suuntaan olisi kuitenkin pidettävä nykyisellään.

Kurikka-Koskenkorva

Kurikka-Koskenkorva

Etelästä

1. Kantatien varteen sijoittuva ja Saarenojaan tukeutuva rakennusryhmä, jossa on eri aikakausien rakennuksia. Puusto yhdistää ryhmän myös lähempänä jokea olevaan rakennusryhmään (4).

Länneä joen suunnalta

Idästä kantatien suunnalta

2. Soratien varren rakennukset muodostavat peltojen keskellä tiiviin ryhmän, joka näkyy sekä kantatieltä että Kurikan sisäänmenotieltä. kauempana joen rannassa on yksittäinen asuinrakennus sekä loma-asutusta.

Idästä kantatieltä

3. Yksittäinen 50-luvun rakennus ulkorakennuksineen peltojen keskellä. Kesällä rakennusryhmä on lähes näkymättömissä lehtipuiden keskellä.

Kaakosta kantatieltä

Idästä kantatieltä

4. Saarenojan varteen tukeutuva rakennusryhmä. Saarenojan varren istutukset katkaisevat peltomaiseman näkymän ja peittävät samalla ojan varren rakennukset kesäisin lähes kokonaan.

Kaakosta kantatieltä

Idästä joen länsirannalta

5. Kahden maalaistalon muodostama ryhmä. Rakennukset sijaitsevat välittömästi kantatien vieressä ja ulkorakennukset antavat ympäristötä hieman hoitamattoman kuvan.

Kaakosta kantatieltä

6. Hyvin hoidettu pihapiiri muodostaa viereisen alppitalon (7) kanssa rakennusryhmän.

Kaakosta kantatieltä

7. Tien varteen tukeutuva alppitalo

Kaakosta kantatieltä

8. Vaalea maalaistalo ulkorakennuksineen hieman kauempana kantatiestä. Rakennusryhmä erottuu omana kokonaisuutenaan.

Kaakosta kantatieltä

9. Tuiskulan koulu, jonka kivirakennus on välittömästi kantatien varressa. Rakennusten välissä oleva meluaita sulkee näkymän joelle päin.

Koillisesta kantatieltä

10. Rakennusryhmä, jonka puusto peittää. Ilmajoelta päin tullessa ulkorakennukset ovat hallitsevia. Rakennusten jälkeen Ilmajoelle päin mentäessä avautuu näkymä jokilaaksoon.

Idästä kantatien vastakkaiselta puolelta

11. Yksittäinen loivaharjakattoinen omakotitalo lähellä kantatietä. Piha-alue avautuu kantatielle.

Koillisesta kantatieltä

12. Yhtenäinen maalaistalojen muodostava ryhmä. Rakennukset ovat puiden peitossa, Ilmajoen suunnasta maisemaa hallitsevat kuivaamorakennukset. Yksittäisiä pihapiirejä on vaikea hahmottaa.

Koillisesta

13. Rakennusryhmä puustoineen lähellä jokea. Ryhmä erottuu yksittäisenä pellolla.

Koillisesta

14. Kahden asuinrakennuksen muodostama ryhmä joen rannalla.

Koillisesta kantatieltä

15. Risteystä tukemassa on eri aikakausien rakennusryhmä. Rakennukset puustoineen hahmotettavissa yhdeksi kokonaisuudeksi. Rakennusten keskeltä on säilytettävä näkymä joen suuntaan.

Lounaasta

16. Lännen puolen rakennuksia heti kaavoitetun alueen ulkopuolella. Rakennukset ja istutukset katkaisevat näkymän joelle ja muodostavat pellon takana olevan ryhmän.

Idästä

17. Asuintaloryhmän jälkeen joen rannalla oleva yksittäinen lato, joka massaltaan ja muodoltaan mielenkiintoisena olisi säilyttämisen arvoinen.

Idästä joen toiselta rannalta

18. Mökki rakennettuna maaston notkelmaan joen itärannalla. Rakennus on sijoitettu joen rannan notkelmaan ja on itärannalta näkymättömissä.

Luoteesta

19. Yksittäinen omakotitalo hyvin hoidettujen nurmikkojen keskellä. Rakennus tukeutuu joen rannan puustoon.

Luoteesta

20. Kahden omakotitalon ryhmä. Rakennukset sijoittuvat tiiviisti tien varteen.

Etelästä

21. Niemenojan kohdalla molemmin puolin tietä neljän asuinrakennuksen muodostama ryhmä. Kurikan suunnassa oleva yksittäinen omakotitalo yhdistyy ryhmään.

Etelästä

22. Panttilaa lähestyttäessä rakennukset tien molemmin puolin muodostavat portin. Eri ikäisten rakennusten ryhmää hallitsevat tien itäpuolella olevat ulkorakennukset. Ryhmän keskellä olevat kaksi maalaistaloa ovat lähes tiehen kiinni rakennettuja.

Etelästä näkymä kohti Koskenkorvaa

Lounaasta

23. Panttilasta Ilmajoen suuntaan lähettäessä asutus muodostaa tien joen puolelle harvahkon ketjun, jonka välistä aukeavat näkymät jokilaaksoon. Rakennukset yhdistyvät tiehen istutustensa välityksellä, pääjulkisivut ovat tielle päin ja ulkorakennus jokilaaksoa kohti.

Idästä kantatien suunnalta

Etelästä

24. Yksittäinen rakennusryhmä, rakennukset näkyvät myös kantatielle.

Kaakosta kantatien suunnalta

Etelästä

25. Rakennus ulkorakennuksineen, oikean puoleisen kuvan taustalla Piirtolan kankaan rakennuksia joen toisella puolella.

Koillisesta

Kaakosta kohti risteystä

26. Panttilan tien risteyksessä rakennukset ovat kantatietä ylempänä ja muodostavat tiiviin portin.

Lounaasta kohti risteystä

27. Panttilan tien ja kantatien risteuksen kohdalla joen puolella 50-luvun "rintamamiestalot" muodostavat ryhmän.

Etelästä, taustalla masto Koskenkorvan keskustassa

Etelästä

28. Panttilan risteyksestä Koskenkorvan suuntaan mentäessä näkymä hallitsevat eri aikakausien elementit: tuulimylly, huoltoasema ja Koskenkorvan keskustassa oleva masto. Lähempänä rautatiesiltaa joen varren maalaistalo ulkorakennuksineen hallitsee näkymää.

Luoteesta kantatieltä

29. Huoltoaseman vieressä joen rannassa yksittäinen 60-luvun tyyliä edustava talo puuston keskellä.

Idästä kantatieltä

30. Itärannalla Risteyksen jälkeen kantatien ja joen välissä ennen Klöpäojaa on tiivis kuuden asuinrakennuksen muodostama rakennusryhmä joka koostuu maalaistalosta, 50-luvun rintamamiestaloista sekä loivaharjakattoisesta 60-luvun talosta.

Kaakosta kantatieltä

31. Klöpäojan jälkeen avoimen pellon jälkeen on myös tiivis eri ikäisten rakennusten ryhmä. Ryhmässä on maalaistalo sekä 50-luvun rakennuksia. Nämä kaksi ryhmää (30 ja 31) jäsennöivät tien vartta, niiden välissä Klöpäojan varren pelto olisi säilytettävä avoimena. Rakennusryhmiä voi tiivistää ja hieman laajentaa jokea kohti näkymien kärsimättä.
32. Ennen Santavuorentien risteystä nuijamiesten muistomerkin tien molemmin puolin on 50-luvun puolitoistakerrokset asuinrakennukset jotka yhdessä muistomerkillä johtavan tien kanssa muodostavat tiiviin ryhmän.
33. Koskenkorvan tien risteyksessä oleva kolmen maalaistalon ryhmä. Rakennukset ja ulkokartanot sijoittuvat tiiviisti tien varteen.

Lännessä joen toiselta puolelta

34. Tien varteen tukeutuva omakotitaloryhmä joen toiselta puolelta kuvattuna

Lännessä joen toiselta puolelta

Kaakosta

35. Piirtolan kankaalle työntyvät maalaistalot näkyvät selkeästi joen molemmin puolin. Rakennukset katkaisevat joen varren pitkittäissuuntaisen näkymän lähes kokonaan. Lisärakentaminen olisi pyrittävä pitämään nykyisellä etäisyydellä tai kauempana joesta.

Lännessä joen toiselta puolelta

Lännessä joen toiselta puolelta

36. Koskenkorvan keskustaan ja Primalcon tehtaita lähestyttäessä tien varren rakennukset muuttuvat maalaistaloista ja -ympäristöstä omakotimaiseksi. Rakennukset tukeutuvat tien varren istutuksiin ja puihin.

Koskenkorva- Ilmajoki

Alue sisältää kaksi eri tyyppistä osa-aluetta:

1. Joen itäranta
2. Joen länsiranta

Alueiden rajausta noudattaa Kurikan-Ilmajoen jokimaisemasuunnitelman aluetta.

Yleiskatsaus

1. Joen itäranta (kohdat 1-24)

Alueen alkuosa koostuu Tiilitien varteen ryhmittyneistä rakennusryhmistä, jotka reunustavat tietä tiiviisti. Suomulasta kohti Ilmajokea mentäessä rakennukset sijoittuvat yksittäisiksi ryhmiä peltoaukealle. Suurempina kokonaisuuksina erottuvat vain Härkiluoman varren rakennusryhmät.

Rakentaminen

Alueella uudisrakentaminen ja laajentaminen olisi pyrittävä sijoittamaan jo olemassa olevien ryhmien yhteyteen. Peltojen ja rakennusryhmien rytmitys pitäisi säilyttää, avoimet näkymät etenkin joen yli jäsenöivät maisemaa ja auttavat paikan hahmottamisessa.

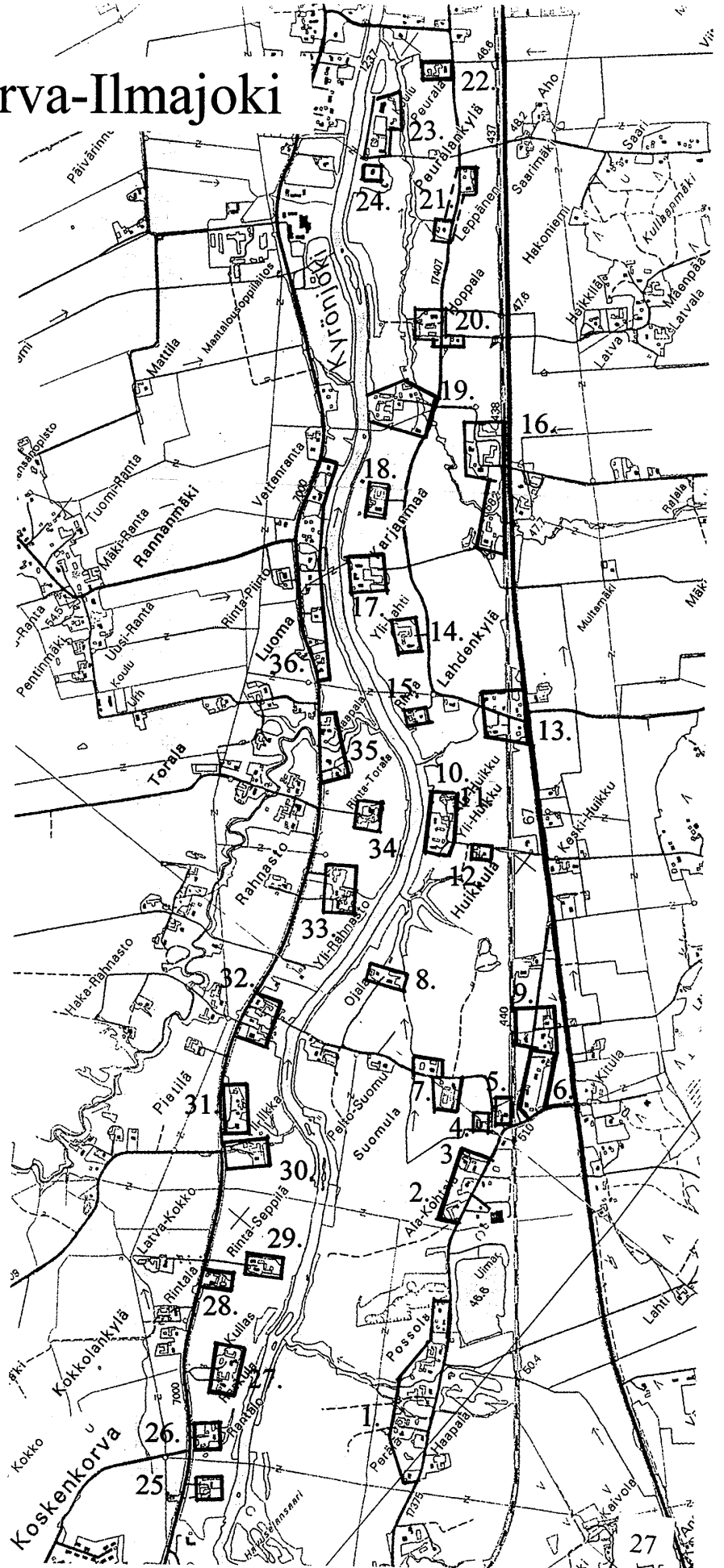
2. Joen länsiranta (kohdat 25-38)

Länsiranta koostuu selkeitä tien ja joen väliin ryhmittyneistä rakennusryhmistä. Joen varren tämä osuus on hyvä esimerkki perinteisestä nauha-asutuksesta. Suurin osa rakennusryhmistä on yksittäisiä pihapiirejä, suurempana rakennusryhmänä erottuu Nahkaluomasta Ilmajolle päin Opistontien risteyksen alueen omakotiasutus.

Rakentaminen

Uudisrakentaminen ja laajentaminen olisi pyrittävä sijoittamaan olemassa olevien rakennusryhmien yhteyteen. Rakennusryhmien rytmitys on länsirannalla selkeämpää kuin itärannalla ja sen säilyttäminen ja mielellään jopa korostaminen selkeyttää maisemaa. Ryhmiä voidaan korostaa vielä nykyistään selkeämmällä rajauksella ja kontrastilla ympäröiviin peltoihin. Uudisrakennusten massoitteeluun ja etenkin runkosyvyyteen on kiinnitettävä huomiota.

Koskenkorva-Ilmajoki

Etelästä rakennusryhmä pellon takana

Tiilitietä etelästä päin

Koskenkorvalta lähdettäessä Tiilitien varressa joen puolella on noin 10 asuinrakennuksen ryhmä, joka reunustaa tietä tiiviisti.

Ryhmän aloittaa aukean pellon takaa näkyvä 60-luvun tyylinen loivaharjakattoinen tiilirakennus. Tie on tiiviisti puiden reunustama ja rakennukset ovat lähes näkymättömissä. Vasta aivan kohdalle tultaessa pihapiirin tielle päin oleva päärakennus tulee näkyviin puiden seasta.

Tiilitieltä joelle päin

Tiilitieltä joelle päin

Rakennukset ovat toisistaan jonkin verran erillään ja puiden erottamat siten, että eri aikakausien rakennukset eivät häiritse toisiaan. Suurin osa asuinrakennuksista on hyvässä kunnossa ja hoidettuja.

Tiilitieltä koilliseen

Tiilitieltä joelle päin

2. Alppitalo ulkorakennuksineen aloittaa kolmen rakennuksen tiiviikhön ryhmän.

Koillisesta Tiilitieltä

Kaakosta Tiilitieltä

3. Alppitalon kanssa samassa rakennusryhmässä oleva kaksifooninkinen sekä ulkorakennuksen detalji.

4. Suomulan tien mutkassa puiden peitossa on uudempi maalaistalo ulkorakennuksineen puiden peitossa.

Tiilitieltä pohjoiseen päin

5. Rakennuksen piha avautuu suoraan tien mutkaan.

Lännessä kantatien suunnasta

Lännessä kantatieltä

6. Rautatien ja kantatien väliin jääviä uusia omakotitaloja. Rakennukset näkyvät varsinkin talvisin selvästi tielle.

Idästä

Idästä

7. Suomulan tietä joelle päin mentäessä tien molemmin puolin olevat rakennukset muodostavat portin.

Etelästä

Kaakosta

8. Suomulan tien Ilmajoen puolella on erillisinä saarekkeina aivan rannassa uusi harjakattoinen rakennus sekä hieman kauempana pellolla uudehko tiiliverhottu alppitalo. Harjakattoinen omakotitalo näkyy selkeästi myös joen toiselta puolelta.

Idästä kantatieltä

Idästä kantatieltä

9. Kantatien ja rautatien väliin sijoittuvat rakennukset yhdistyvät viereisiin uusiin omakotitaloihin puuston välityksellä.

Idästä

Idästä kohti jokea

10. Jokirannassa Yli- ja Ala-Huikun talot ulkorakennuksineen muodostavat saarekkeen.

Kaakosta

Koillisesta

11. Ala-Huikun korkeat kuuset näkyvät kantatielle.

Idästä ratapenkereeltä

12. Tien varressa ratapenkereen suojassa on sodanjälkeistä rintamamiestyyliä edustava asuinrakennus ulkorakennuksineen.

Etelästä kantatieltä

13. Lahdenkylän talot ovat kantatieltä katsottaessa puiden suojassa.

Lounaasta joen toiselta puolelta

Etelästä

14. Yli-Lahden päärakennus edustaa nykyarkkitehtuuria. Päärakennus erottuu puiden takaa kauas kantatien suuntaan.

Koillisesta

15. Mutkassa erottuu Rinnan päärakennus vaaleampana. Joen puolella olevat ulkorakennukset näkyvät myös joella kuljettaessa.

Lounaasta

Lounaasta

16. Kantatien varren rakennusryhmä tukeutuu Härkiluoman varteen ja erottuu ympäristöstä puustonsa vuoksi. Rakennukset ovat kesäisin lähes näkymättömissä.

Koillisesta

17. Karjanmaan rakennukset suuntautuvat joelle päin, ulkokartanot näkyvät kantatien suunnasta hallitsevampina.

Kaakosta

18. Komea tiilinen päärakennus ulkorakennuksineen.

Etelästä

19. Härkiluoman varren rakennusryhmässä on eri aikakausien rakennuksia: sodanjälkeinen vaaleaksi maalattu rintamamiestyyppin talo, 70-luvun alppitalo sekä uudempi loivaharjakattoinen tiilitalo sekä punaiseksi maalatut ulkorakennukset, jotka hallitsevat rakennusryhmää.

Pohjoisesta

Koillisesta Ilmajoen suunnasta

Etelästä

20. Hoppalan kohdalla tien mutkassa molemmin puolin on tiivis taloryhmä. Joen puolella maatalo ulkorakennuksineen, kantatien puolella 50-luvun puolitoistakerroksinen asuinrakennus. Maatalon päärakennus näkyy Ilmajoen suunnasta lähestyttäessä koivujen takaa kauniisti tielle.

Etelästä

21. Leppäsen kohdalla tien molemmin mutkien kohdassa ovat pienet omakotitalot rytmittävät tietä.

Etelästä

22. Jugend-vaikutteinen omakotitalo komean puuston keskellä erottuu kauaksi.

Etelästä

23. Peuralan koulu ja viereinen omakotitalo peittyvät kantatieltä katsottaessa Härkiluoman varren puuston taakse.

Koillisesta

24. Peuralan kartano näkyy vasta läheltä pellon reunasta.

Länneästä

Idästä joen toiselta puolelta

25. Päärakennus näkyy selkeästi sekä joelta että joen toiselta rannalta. Pihapiiriin johtaa koivukuja.

Idästä joen toiselta puolelta

Lounaasta

26. Lähelle tietä rakennettu pihapiiri, uusi ja vanha päärakennus rinnakkain näkyvät myös joen toiselta puolelta.

Länneästä tieltä

Lounaasta

Tiivis rakennusryhmä puiden keskellä. Kaksi asuinrakennusta sekä ulkorakennukset. 50-luvun rintamamiestyylin talo sekä puolitoistakerroksinen maalaistalo.

Idästä

27. Edellisen sivun talot joen toiselta puolelta katsottuna.

Etelästä

28. Autiotalo tien tuntumassa. Päärakennus näkyy kauniisti Koskenkorvan suunnasta.

Idästä joen toiselta puolelta

Lounaasta

29. Taloryhmä, joka näkyy selvästi joen molemmilta puolilta. Vanhempi vaalea talo jugend-vaikutteinen, uusi puolitoistakerroksinen. Ulkorakennukset ovat joen puolella hallitsevina.

Sisäänkäynti lännestä

Lounaasta tieltä

30. Pihapiiri on istutusten ympäröimänä ja yhdistyy viereisiin omakotitaloihin niiden välityksellä. Rakennukseen johtavan koivukujan varrella on hyvin hoidettuja aittoja.

Idästä

31. Edellisiin rakennuksiin liittyvät omakotitalot ovat myös puuston peitossa. Ryhmässä ensimmäisenä oleva rintamamiestyyppin talo erottuu selvästi tieltä Koskenkorvan suunnalta tultaessa.

Joen toiselta puolelta

Idästä

32. Kolmen omakotitalon muodostama ryhmä Suomulan sillan vieressä. Välittömästi talojen vieressä oleva kuivaaja kuvattuna joen toiselta puolelta.

Lounaasta

Idästä tieltä

Lounaasta

Idästä

33. Yli-Rahnaston taloryhmä on kolmen puolitoistakerroksisen maalaistalon ryhmä. Rakennusten pääjulkisivut ovat tielle päin ja kulku rakennuksiin tapahtuu koivukujia pitkin.

Idästä

34. Rinta-Toralan taloryhmässä Koskenkorvalta päin tultaessa ulkorakennus on hallitsevana. Rakennusten sijoittelussa päärakennus jää varjoon.

Etelästä

35. Nahkaluoman varressa tiheän puuston seassa on kaksi rakennusta. Koskenkorvan puolella uudempin kalkkihiekkatiilinen rinnetalo, Ilmajoen puolella vaalea maalaistalo, jonka ulkorakennus rajoittuu tiiviisti tiehen.

Lounaasta

Lounaasta

Opistonmäen tien risteyksessä on omakotitalojen ryhmä, jotka muodostavat joen puolelle tiiviin muurin. Rakennusten välissä on muista rakennuksista selvästi erottuva kuivaaja.

Lounaasta

Lounaasta

36. Opiston tien risteystä vastapäätä ovat uudempi tiilitalo sekä 50-luvun talo.

Etelästä

Etelästä

36. Risteyksen rakennusryhmän lopettavat hieman edellisistä erottuva 50-luvun vaalea talo ulkorakennuksineen sekä uudempi tiilitalo.

Ilmajoki-Nikkola

Alue sisältää kaksi eri tyyppistä osa-aluetta::

1. Joen itäranta Kuhnalalan alueelta Nikkolan sillalle
2. Joen länsiranta Fossilan kylästä Nikkolan sillalle
3. Joen länsiranta Nikkolan sillasta Alajoelle

Alueiden raja- ja noudattaa Kurikan-Ilmajoen jokimaisemasuunnitelman aluetta.

Yleiskatsaus

1. Joen itäranta Kuhnalalan alueelta Nikkolan sillalle (kohdat 1-24)

Lähes koko itäranta on tiiviisti rakennettua. Tällä osuudella voidaan kuitenkin erottaa kolme jaksoa, joiden välillä on pienet peltoaukeat: Röyskölän kylä, joka tiivistyy riippusillan ympärillä, Pirilän kylä sekä Nikkolan sillalle ulottuva omakotimainen asutus.

Röyskölän kylässä rakennukset sijoittuvat vaihtelevasti joen ja tien väliin pääarakennusten ollessa kuitenkin useimmiten joen rannalla.

Pirilän kylässä kaikki päärakennukset ovat töyräällä ja avautuvat komeasti joelle.

Nikkolan sillan ympäristössä tie lähenee jokea ja omakotimaiset rakennukset sijoittuvat tasaisesti koko alueelle.

Rakentaminen

Alue on lähes täyteen rakennettu. Kaksi peltoaukeaa jättää avoimen näkymän, säilytettävän näkymän joelle. Rakentaminen on lähinnä täydennysrakentamista ja siinä tulisi päärakennuksen ja varasto/ulkorakennusten suhteita pyrkiä korostamaan, siten, että alue jäsenöityisi selkeämmin.

2. Joen länsiranta Fossilan kylästä Nikkolan sillalle (kohdat 25-38)

Myös länsiranta on tiiviisti rakennettu. Selkeänä kokonaisuutena erottuu Fossilan kylä, jossa pääarakennusten julkisivut tai päädyt suuntautuvat tielle päin ulkorakennusten ollessa joen puolella. Nikkolan siltaa kohti mentäessä rakenne hajoaa ja koostuu rakentamisessa sekoittuvat maalais- ja omakotitalot.

Rakentaminen

Fossilan kylä on täyteen rakennettu ja lähinnä olemassaolevien pihapiirien täydennysrakentaminen on mahdollista. Alueen loppuosuudella entisen kaupan ympäristössä uudisrakentamisella voitaisiin tiivistää ja selkeyttää tien varren rakennetta.

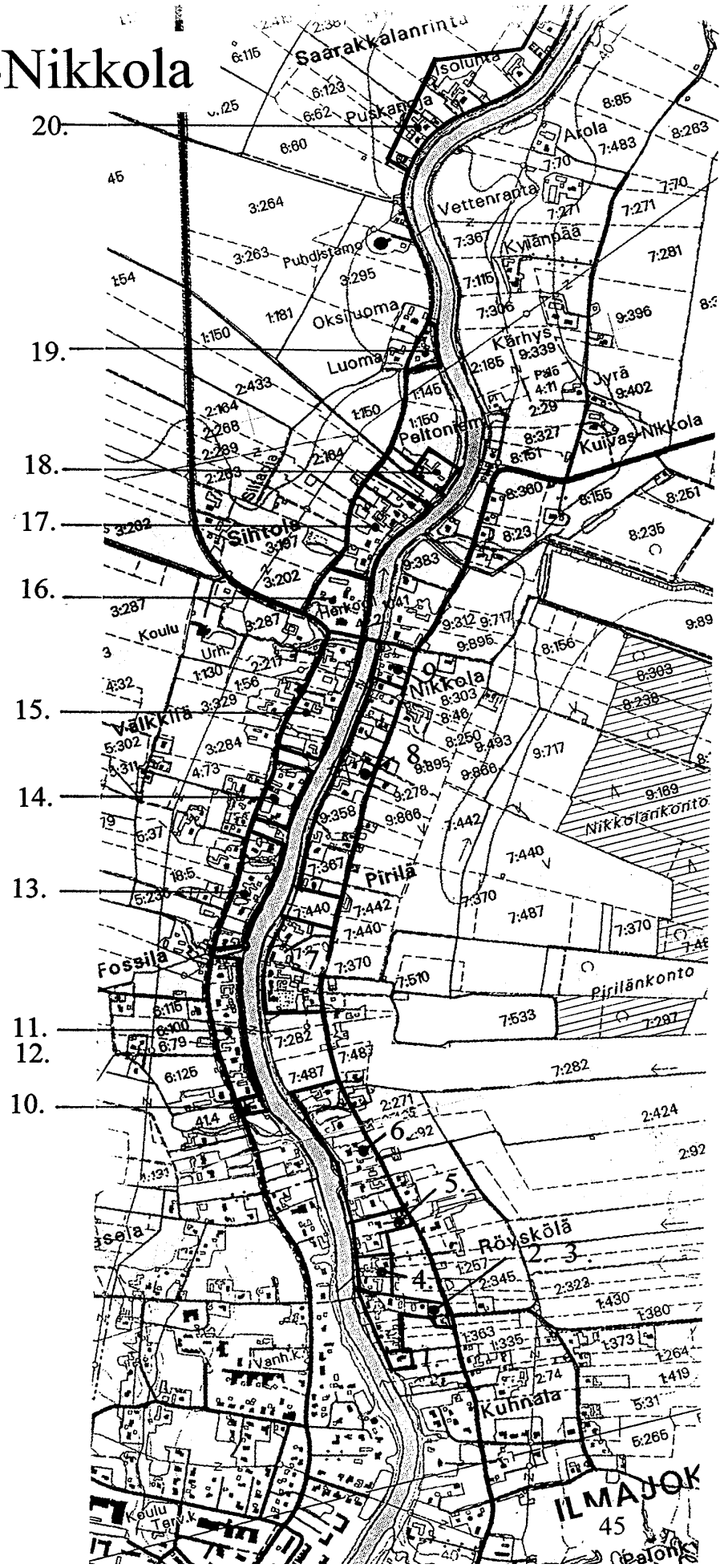
3. Joen länsiranta Nikkolan sillasta Alajoelle

Alajoelle päin mentäessä rakennukset ovat alkuosuudella tien ja joen välissä, myöhemmin jätevedenpuhdistamon jälkeen tie siirtyy aivan joen varteen ja rakentaminen kauemmaksi joesta.

Rakentaminen

Alueen avoimet näkymät joelle tulisi säilyttää. Alueen alkuosan tiiviissä rakentamisessa lähinnä täydennysrakentaminen on mahdollista. Kauempana alajoen suunnassa vähäistä uudisrakentamista voisi sallia ryhmien 19 ja 20 välittömässä ympäristössä. Rakennukset eivät kuitenkaan saisi työntyä avoimen maiseman suuntaan.

Ilmajoki-Nikkola

Koillisesta jokea kohti

1. Kuhnalan jälkeen tien vieressä oleva pelto jättää avoimen näkymän joen varren rakennuksille. Tiilitalo riippusillasta Ilmajoelle päin.

Tieltä riippusiltaa kohti

Tieltä riippusiltaa kohti

2. Rakennukset muodostavat tiiviin rykelmän riippusillalle johtavan tien varrelle ja sillalle kuljetaan lähes pihojen läpi.

Etelästä riippusillan tietä kohti

Etelästä

3. Tien risteyksessä oleva riihi porttina sillalle johtavan tien varrella. Riihen takana 50-luvun asuinrakennus.

Tieltä jokea kohti

Tieltä jokea kohti

4. Riippusillasta eteenpäin rakennukset sijoittuvat pellon taakse joen rantaan.

Koillisesta jokea kohti

Tien varren rakentamista

5. Osa rakennuksista tukee kuitenkin tien reunaa ja joen varteen johtavien kujien varsia.

Tieltä jokea kohti

Tien vieren ulkorakennuksia

6. Joitakin ulkokartanoita on sijoitettu tiiviisti Nikkolantien varteen päärakennusten sijoituessa joen varteen. Päärakennusten julkisivu on suunnattu tietä kohti avoimen pellon taakse.

6. Näkymä pihapiiriin Nikkolantieltä.

Etelästä

Pirilänkylän rakennukset erottuvat pellon takaa Ilmajoen suunnasta lähestyttäessä. Koivukuja Pirilän kylän ensimmäisiin rakennuksiin Nikkolantieltä nähtynä.

Tieltä jokea kohti

Tieltä jokea kohti

7. Käynti Pirilän kylään sekä tiilinen ulkorakennus.

Kaakosta jokea kohti

Pirilän kylän jälkeen pienen peltoaukean jälkeen alkaa eri aikakausien omakotitalojen muodostama nauha, joka peittää koko jokivarren aina Nikkolan sillalle saakka. Näkymä Pirilän kylän kohdalta pellon yli omakotitaloja kohti.

Tietä etelän suunnasta

Omakotitalojen kohdalla istutukset ulottuvat tiehen kiinni.

Kaakosta

Näkymä joen yli idästä

8. Näkymä pellon yli joen toiselle puolelle sekä tien viereen sijoittuva rakennus.

Kaakosta jokea kohti

Sillan vieren rakentamista

9. Sillan vieressä on kaksi uudempaan omakotitaloa.

Lounaasta

10. Huhtasen talo aloittaa Fossilan kylän tiiviin rakentamisen.

Lounaasta kohti jokea

Lännestä kohti jokea

Fossin vanha päärakennus ja ulkorakennusten yksityiskohtia.

Lännestä kohti jokea

11. Keski-Fossin vanha syytinkitalo on laajennettu mansardikattoiseksi.

Lounaasta kohti jokea

12. Ala-Fossin rakennusryhmä päättää Fossilan kylän. Päärakennuksen pääty on suunnattu tielle päin.

Lännestä kohti jokea

13. Hajanainen rakennusryhmä, johon kuuluu omakotitalo sekä uudempi maatalo ulkorakennuksineen. Rakennukset liittyvät löyhästi yhteen puuston välityksellä.

Tien vartta etelästä

Joen vartta lounaasta

14. Rakentaminen jatkuu hajanaisena, eteenpäin mentäessä kolmen omakotitalon ja entisen kaupan muodostama ryhmä. Kauppa työntyy aivan tien viereen loivahkossa mutkassa.

Lounaasta kohti jokea

Lounaasta kohti jokea

Ennen tien risteystä ja Herkoolin kartanoa on hajanaista rakentamista, pieni mökki ulkorakennuksineen ja uusi, vielä rakenteilla oleva omakotitalo.

Verstas tieltä päin

15. Lähempänä risteystä on entinen nahka- ja valjastehdas sekä aivan risteuksen tuntumassa maalaistalo ulkorakennuksineen.

Etelästä kohti Herkoolin kartanoa

16. Risteyksessä oleva Herkoolin kartano päättää Könnintien kauniisti. Rakennuksen kaipaisi kuitenkin puistomaisempaa ja rauhallisempaa ympäristöä.

Herkoolin pihaa etelästä

Herkoolin pihasta näkymä luoteeseen

16. Herkoolin pihaympäristöön liittyvät naapurin vanha ja uusi asuinrakennus.

Sisäänkäynti jokea kohti

Etelästä kohti alajokea

17. Alajokea kohti mentäessä rakentaminen jatkuu tiiviinä joen ja tien välissä. Puusto tukee tietä joen puolella peltojen sivun avautuessa avarana.

Lounaasta

18. Tiiviin rakentamisen loputtua yksittäinen rakennus ulkorakennuksineen komean puuston keskellä.

Etelästä

19. Ennen puhdistamoja Siltaojen vieressä on puuston tukemana kolme kesämökkiä, puhdistamon jälkeen tie siirtyy rakennusten ja joen väliin.

Etelästä kohti alajokea

20. Rakennukset tukevat tien mutkittelua.

Viimeiset rakennusryhmät etelästä

21. Ennen Alajoen lakeuksien alkua tien varressa on muutama yksittäinen rakennus.